

© 2020 Junior Einstein bv Enschede, the Netherlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

ISBN 978-94-93218-04-8

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Taal | Lezen 6

Begrijpend lezen 6

Gatenteksten 8

Samenvatten 10

Opzoeken 13

Taal | Taalverzorging 16

Grammatica | Zinsontleding 16

Grammatica | Woordbenoemen 20

Spelling | Werkwoorden 24

Spelling | Niet-werkwoorden 26

Interpunctie 28

Taal | Schrijven 32

Rekenen | Getallen 36

Rekenen | Verhoudingen 45

Rekenen | Meten en meetkunde 52

Rekenen | Verbanden 60

Antwoorden 66

Inleiding

Met dit Citotoets Oefenboek voor groep 7 (deel 3 van een serie van drie) kunnen leerlingen op een goede en verantwoorde manier – zelfstandig – hun vaardigheden voor Taal en Rekenen verder ontwikkelen. Deze Oefenboeken zijn uitstekend geschikt voor de voorbereiding op de Entreetoets van het Cito en van andere toetsaanbieders. Ook sluiten deze boeken aan op de M7- en E7-toets van het leerlingvolgsysteem van het Cito.

De Entreetoets is geen verplichte toets, maar de meeste scholen nemen deze wel af. Het afnamemoment mag door de scholen zelf bepaald worden. Vaak wordt de Entreetoets afgenomen in groep 7, maar soms kiest een school ervoor om deze begin groep 8 af te nemen.

De Entreetoets is een tussentijdse toets van het Cito. Deze toets meet bij welke onderdelen van taal en rekenen een leerling nog extra ondersteuning nodig heeft. Daarnaast heeft deze Entreetoets een voorspellende

waarde voor de Centrale Eindtoets van groep 8. Ook geeft de Entreetoets al een belangrijke indicatie voor het vervolgonderwijs.

Hoewel de uitslag van de Entreetoets een indicatie geeft voor het schooladvies, is de score van deze toets niet bepalend voor het schooladvies. Daarnaast voelt het wel prettig om een score te halen die recht doet aan wat de leerling daadwerkelijk in huis heeft.

Onderwerpen taal en rekenen

Alle onderwerpen die in de Entreetoets zitten, komen in dit Oefenboek uitgebreid aan bod. De vraagstelling is afgestemd op die van het Cito. De Entreetoets bestaat uit de onderdelen Taal en Rekenen. Hieronder volgt een overzicht van de onderdelen met de domeinen en subdomeinen die getoetst worden.

Taal

Domein	Subdomein
Lezen	Begrijpend lezen Gatenteksten Samenvatten Opzoeken
Taalverzorging	Grammatica Zinsontleding Grammatica Woordbenoemen Spelling Werkwoorden Spelling Niet-werkwoorden Interpunctie
Schrijven	

Rekenen

Domein
Getallen
Verhoudingen
Meten en meetkunde
Verbanden

Wat wordt er getoetst?

De Entreetoets wordt aangeboden als een papieren toets. Alle opgaven zijn meerkeuzevragen. Er is altijd maar één antwoord goed. Ten opzichte van de vorige versies staat in deze nieuwste versie van de Cito Entreetoets de tekst groter en staan de opgaven in één kolom.

Taal

Bij Taal wordt getoetst wat de kennis en vaardigheden zijn voor Lezen, Taalverzorging en Schrijven.

Begrijpend lezen

Bij Begrijpend lezen gaat het om het verwerken van informatie in een tekst. Daarbij kan de lezer relaties leggen tussen tekstdelen en tussen de tekst en de eigen kennis. Onder Begrijpend lezen valt ook woordenschat. Er worden verschillende tekstsoorten aangeboden: informatief, betogend, instructief of fictief.

Gatenteksten

Bij Gatenteksten kan de lezer de informatie uit een tekst interpreteren. Hij legt verbanden met dat wat hij al weet, door weggelaten stukjes tekst in te vullen.

Samenvatten

Bij Samenvatten gaat het om het begrijpen en toepassen van de informatie in een tekst. De tekst kan worden omgezet in een verkorte tekst, schema of tabel.

Opzoeken

Bij het opzoeken van informatie gaat het om het opsporen van specifieke informatie in verschillende bronnen (krant, tv-gids, woordenboek of informatie op een website). De lezer zal soms heel grondig moeten lezen, maar soms ook vooral scannend.

Taalverzorging

Bij Taalverzorging wordt de passieve spellingvaardigheid van grammatica, spelling en interpunctie getoetst.

Grammatica | Zinsontleding en Woordbenoemen

Onder Grammatica verstaan we redekundig ontleden (analyse van zinnen in zinsdelen: het onderwerp, de persoonsvorm, het lijdend voorwerp ...) en taalkundig ontleden (het benoemen van woordsoorten: het werkwoord, het voltooid deelwoord ...).

Spelling | Werkwoorden en Niet-werkwoorden

Bij Spelling gaat het om de schrijfwijze van (werk)woorden. Binnen deze opgaven komen woorden aan bod uit de verschillende spellingcategorieën en de regels van de werkwoordspelling moeten worden toegepast.

Interpunctie

Interpunctie gaat over het juiste gebruik van leestekens (hoofdletters, punten, uitroeptekens ...).

Schrijven

Bij Schrijven staat het reviseren van teksten centraal. Zinnen zijn verkeerd geformuleerd en moeten worden aangepast, leestekens moeten op de juiste manier geplaatst worden en ontbrekende informatie moet worden toegevoegd.

Rekenen

Bij Rekenen worden de standaard domeinen getoetst: Getallen, Verhoudingen, Meten en meetkunde en Verbanden.

Getallen

Het onderdeel Getallen richt zich op getallen, getalrelaties en het uitvoeren van elementaire bewerkingen, zoals optellen, aftrekken, delen en combinaties hiervan met hele getallen, kommagetallen en breuken. Zowel in opgaven met als zonder context.

Verhoudingen

Bij Verhoudingen gaat het om het inzichtelijk werken met verhoudingen, breuken, procenten en kommagetallen in opgaven met en zonder context. Daarbij komen ook de onderlinge relaties aan bod.

Meten en meetkunde

Het onderdeel Meten en meetkunde richt zich vooral op het begrip van verschillende grootheden (lengte, oppervlakte, omtrek, gewicht, inhoud, tijd, snelheid en geld). Het aflezen van meetresultaten, het omzetten van maateenheden en de opbouw van de decimale structuur van het metriek stelsel komen aan bod.

Verbanden

Bij Verbanden gaat het voornamelijk om het omgaan met tabellen, diagrammen, grafieken, legenda's en assenstelsels en vaak ook het aflezen van kaarten. De opgaven richten zich op het lezen en interpreteren van gegevens en het met elkaar in verband brengen van de gegevens uit verschillende informatiebronnen.

Meer oefenen ...

Dit boek is het derde deel van een set van drie. Alle drie de boeken samen vormen een gedegen voorbereiding op de Cito Entreetoets. Wil je kind meer oefenen dan wat deze serie aanbiedt? Junior Einstein heeft ook een uitgebreide online oefen- en leeromgeving. Je vindt deze op onze website www.junioreinstein.nl.

1 De scheve, kromme toren

2 Waar denk je aan bij het woord Pisa? Vast aan een hele scheve toren. Pisa is de
3 hoofdstad van de Italiaanse provincie Pisa. Daar staat die scheve toren. In Pisa
4 is in de middeleeuwen een kathedraal gebouwd en bij die kathedraal moest een
5 vrijstaande klokkentoren komen. De kathedraal zelf werd niet beroemd, maar de
6 toren wel. Omdat de klokkentoren zó scheef staat, lijkt het alsof hij elk moment kan
7 omvallen! Dat is een bijzonder gezicht en daarom gaan elk jaar veel toeristen de
8 toren in Pisa bekijken.

9 In 1173 is begonnen met de bouw van de toren. De toren hoorde bij de kathedraal.
10 Beide gebouwen werden gebouwd om indruk te maken op andere steden in
11 Italië. Iedereen moest kunnen zien hoe rijk de mensen van Pisa wel niet waren. In
12 de middeleeuwen waren er echter vaak oorlogen tussen verschillende steden in
13 Italië. Als Pisa in oorlog was met een andere stad, dan was er een tijdje geen geld
14 om verder te werken aan de toren. Oorlog voeren is immers erg duur. Daarom
15 duurde de bouw van de toren veel langer dan nodig. Al met al duurde die maar liefst
16 tweehonderd jaar!

17 De toren bestaat uit acht lagen. De eerste drie
18 verdiepingen konden achter elkaar worden gemaakt.
19 De derde verdieping was in 1178 klaar, maar toen begon
20 de toren al aan één kant te verzakken. Dat kwam door
21 de zachte grond waar de toren op is gebouwd. Na een
22 tijdje was de toren aan die kant al veertig centimeter in
23 de grond weggezakt. Toen Pisa in 1178 weer in oorlog
24 was, lag de bouw maar liefst honderd jaar stil. Toen ze
25 daarna verdergingen, probeerden de bouwers het scheef
26 staan op te lossen. Ze hadden het gebouw af kunnen
27 breken om opnieuw te beginnen, maar dat deden ze
28 niet. De toren was toen drie verdiepingen hoog en vanaf
29 daar werd er recht omhoog gebouwd. Daarom werden
30 de nieuwe verdiepingen aan de weggezakte kant langer dan aan de kant die niet
31 was weggezakt. De bouwers hoopten zo dat de toren weer naar de andere kant zou
32 leunen. Dit gebeurde nauwelijks en zo werd de scheve toren een scheve, kromme
33 toren. Pas in 1372 was de toren eindelijk helemaal klaar.

34 De toren is in totaal meer dan 55 meter hoog en staat nu nog steeds opvallend
35 scheef. Dat werd gevaarlijk voor bezoekers die naar de bovenste verdieping wilden
36 lopen. In 1990 werd toen besloten dat de toren voor tien jaar gesloten werd. In die
37 tijd is het fundament versterkt om verder wegzakken te voorkomen. Ook is het
38 gelukt de toren een stukje rechter te zetten. Eerst helde de toren vier en een halve
39 meter over, nu is dat nog vier meter. Gelukkig is de toren niet helemaal rechtgezet,
40 want dan kwamen er vast geen bezoekers meer. De toren is immers beroemd
41 geworden, omdat hij zo scheef staat!

1 Wat is waar, volgens de eerste alinea?

1. De vrijstaande klokkentoren is de Toren van Pisa.
2. De Toren van Pisa is gebouwd in een kathedraal.

- Alleen 1 is waar. 1 en 2 zijn allebei waar.
 Alleen 2 is waar. 1 en 2 zijn allebei niet waar.

2 Welke alinea gaat over de veiligheid van bezoekers van de toren?

- de eerste alinea de derde alinea
 de tweede alinea de vierde alinea

3 Lees: Daarom duurde ... nodig. (r. 14 en 15).
Waarom duurde de bouw van de toren zo lang?

- Deskundigen wisten niet meer goed hoe ze verder moesten bouwen.
 Door het voeren van oorlogen had de stad vaak geen geld meer.
 De kathedraal moest eerst afgemaakt worden en daarna pas de toren.
 De mensen in Pisa waren helemaal niet rijk en moesten eerst sparen.

4 Lees: Ze hadden ... niet. (r. 26-28)
Wie bedoelt de schrijver met: ze?

- de soldaten van Pisa de bouwers van de kathedraal
 de bouwers van de toren de bezoekers van de toren

5 Lees: In die ... voorkomen. (r. 36 en 37)
Welke betekenis van 'fundament' past het best bij deze zin?

- metselwerk in de grond
 basisbeginsel
 laagste deel
 grondgedachte

6 Lees: Gelukkig is ... meer. (r. 39 en 40)
Wat doet de schrijver hier?

- De schrijver geeft een uitleg.
 De schrijver doet een voorstel.
 De schrijver geeft een advies.
 De schrijver geeft zijn mening.

1 Windpaarden

2 De wind laat de vlaggetjes vrolijk wapperen. In lange slingers waren ze aan daken
3 van tempels, tussen rotspunten en zelfs aan bergpassen. Ook zie je hoge palen
4 met aan de bovenkant vastgebonden slingers van vlaggetjes. Soms staan er zelfs
5 palen met kleurige slingers op hoge gebouwen. In Tibet, een land in Azië dat sinds
6 1950 bij China hoort, is het een vele duizenden jaren oude traditie. Een traditie
7 die voorschrijft de vlaggen zo hoog mogelijk op te hangen, maar wat hoog hangt,
8 vangt de meeste wind. Dat is belangrijk, omdat de wind de wensen op de vlaggen
9 dan naar alle kanten kan meenemen. Wensen die te maken hebben met hoop,
10 vrede, gezondheid, kracht en plezier in het leven.

11 Het zijn niet zomaar vlaggetjes, het zijn gebedsvlaggetjes die allemaal een
12 rechthoekige, bijna vierkante, vorm hebben. De vlaggetjes hangen altijd in
13 groepjes van vijf bij elkaar in de kleuren wit, rood, groen, blauw en geel. Elke kleur
14 heeft een speciale betekenis. Wit staat symbool voor de wind, rood voor het vuur,
15 groen voor water, blauw voor de hemel en geel voor de aarde. Deze vijf elementen
16 zijn belangrijk in de Tibetaanse geneeskunst. Daar geloven ze dat het goed is voor
17 de gezondheid, wanneer deze elementen met elkaar in evenwicht zijn. Ook is het
18 belangrijk dat de vlaggetjes in de goede volgorde hangen. Van links naar rechts is
19 dat: blauw, wit, rood, groen en geel.

20 Op elk gekleurde vlaggetje staat een gebedstekst geschreven, een mantra geheten.
21 Een mantra is een tekst die je steeds herhaalt. Wie de vlaggen heeft opgehangen
22 en de mantra's uitspreekt, zal zelf ook geluk en voorspoed ontvangen, zo geloven
23 ze. Op de vlaggen staan niet alleen enkel mantra's, maar ook legendarische dieren
24 getekend, zoals een draak, een tijger en een sneeuwleeuw. Een paard is een heel
25 belangrijk symbool op de vlaggen. Het staat voor snelheid en de verandering
26 van ongeluk in voorspoed. Het paard brengt de goede wensen naar alle levende
27 wezens voor de hele wereld. Daarom krijgen de vlaggetjes een zo hoog mogelijke
28 plek, de wind moet de wensen ver kunnen brengen. Het symbolische paard 'ta'
29 kreeg de prachtige naam windpaard.

30 De vlaggetjes zelf hetten Lung-ta's. 'Lung' is het Tibetaanse woord voor wind en
31 'ta' betekent paard. De wind (Lung) en het paard (ta) zorgen samen voor een snelle
32 rappe verspreiding van alle goede wensen. Vandaar de naam Lung-ta, wat in het
33 Nederlands windpaard betekent. Maar hoe mooi en kleurrijk Lung-ta's ook zijn,
34 de vlaggetjes verkleuren na verloop van tijd en worden dan steeds bleker. In
35 Tibet denken ze dat dat komt, omdat er al zoveel wensen zijn meegenomen door
36 de wind. Met het Tibetaanse Nieuwjaar worden er allemaal nieuwe vlaggetjes
37 opgehangen. Omdat er op de oude vlaggetjes wensen en symbolen staan, mogen
38 ze niet op de grond worden neergelegd. Ook mogen ze niet ergens anders voor
39 worden gebruikt. Maar weggooien, dat mag ook niet. Vandaar dat Tibetanen de
40 oude vlaggetjes verbranden.

1 Lees: De wind ... wapperen. (r. 1)
Wat kan de schrijver ook schrijven in plaats van: wapperen?

- ravotten
- vliegen
- fladderen
- huppelen

2 Lees: In lange ... bergpassen. (r. 2 en 3)
Wat kan de schrijver het **best** doen met: In lange slingers waren ze aan daken van tempels ...?

- Vervangen door: In lange slingers zijn ze aan daken van tempels ...
- Vervangen door: In lange slingers hingen ze aan daken van tempels ...
- Vervangen door: In lange slingers hangen ze aan daken van tempels ...
- Niets, zo laten staan.

3 Lees: Soms staan ... gebouwen. (r. 4 en 5)
Wat kan de schrijver **niet** schrijven in plaats van: Soms?

- Zo nu en dan
- Sporadisch
- Misschien
- Incidenteel

4 Lees: Een traditie ... wind. (r. 6-8)
Wat kan de schrijver het **best** doen met: maar?

- Vervangen door: dus
- Vervangen door: want
- Vervangen door: of
- Niets, zo laten staan.

5 *Deze kleuren zijn niet zomaar gekozen.*

Waar kan de schrijver het **best** deze zin plaatsen?

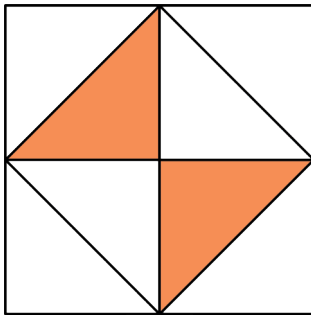
- Achter: ... van vlaggetjes. (r. 4)
- Achter: ... en geel. (r. 13)
- Achter: ... de aarde. (r. 15)
- Achter: ... een sneeuwleeuw. (r. 24)

1 Welk percentage hoort bij de breuk $\frac{8}{10}$?

- 8%
- 800%
- 0,8%
- 80%

2 Stel dat er niet 2, maar 4 vlakjes oranje gekleurd waren.

Hoeveel procent van de afbeelding is dan wit gekleurd?

- 25%
- 100%
- 75%
- 50%

3 250% van 60 =

- 175
- 150
- 200
- 120

4 2 van de 18 is evenveel als

- 1 van de 6
- 1 van de 9
- 3 van de 9
- 1 van de 8

- 1 Mees, Sem, Ahmed en Murat gaan samen pizza eten.
Ze betalen allemaal evenveel.
De rekening bedraagt € 48,-.

Hoeveel euro betalen ze per persoon?

- € 13,-
- € 14,-
- € 10,-
- € 12,-

- 2 Janneke heeft iedere week € 2,50 gespaard. Ze spaart nu al 48 weken. Ze wisselt al haar gespaarde munten in bij de bank voor briefjes van € 20,-.

Hoeveel briefjes van € 20,- krijgt ze?

- 7 briefjes
- 5 briefjes
- 6 briefjes
- 8 briefjes

- 3 Aziz wacht op de trein.

Het is nu 5 over 12 's middags.

De trein vertrekt om 12:23 uur.

Hoeveel minuten moet Aziz wachten tot de trein vertrekt?

- 16 minuten
- 17 minuten
- 18 minuten
- 20 minuten

Taal | Lezen

De scheve, kromme toren

- Alleen 1 is waar.
- de vierde alinea
- Door het voeren van oorlogen had de stad vaak geen geld meer.
- de bouwers van de toren
- metselwerk in de grond
- De schrijver geeft zijn mening.

Zo slim als een kraai

- maar wist je dat kraaien heel slim zijn
- Sterker nog
- handig
- de kracht en het gewicht van auto's
- Knap, toch
- zo slim als een vos

Madagaskar: een afgebroken stukje Afrika

- hoogte - breedte - lengte
- 1 en 2 zijn allebei waar.
- We schatten dat het 110 miljoen jaar geleden afbrak.
- Verschillende landschappen
- Op Madagaskar is de evolutie anders verlopen dan elders.
- E is een toelichting op D.
- fretkatten
- voor een folder over reizen naar Madagaskar

Opzoeken

- op een website met allerlei informatie over Amsterdam

- tussen 'wereldlijk' en 'wereldnaam'
- betekenis 3
- een kat in de zak gekocht.
- betekenis 2
- froth

Taal | Taalverzorging

Grammatica | Zinsontleding

- De goederen
- Mijn moeder bewaart allerlei dingen,
- Francien | blijkt | een geweldige pianiste | te zijn.
- zouden kunnen gaan spijbelen
- drukt
- Vandaag mogen de kinderen een lied zingen in het concertgebouw.
- Onze kat | ving | gisteren | een vogeltje | in de tuin.
- een verpletterende show
- zal gebouwd worden
- omdat ze naar mij glimlacht.
- een lastige overhoring
- Marthe en Arno boeken een reisje naar Oslo.
- vrachtwagens
- aan zijn vriendin
- het lijdend voorwerp
- aan Inez
- de persoonsvorm
- voor ons
- was een groot succes

Grammatica | Woordbenoemen

- gelande
- de
- De leerkrachten van alle

- scholen moeten de regels controleren.
- Een pakje boter kostte vroeger minder dan tien cent.
- weinig
- hoewel
- Wat wilde tante Moniek gisteren eigenlijk aan je vader vertellen?
- slurpend
- gebungeld
- De slager schreeuwde het uit, toen hij in zijn vinger had gesneden.
- die
- De oude schipper had zijnjarige dochter een ansichtkaart gestuurd.
- slimste
- Hij wil wel naar de wedstrijd, maar hij mag niet van zijn moeder.
- met
- goed
- mij
- De hamster heeft de nootjes verstopt in de hoek van de kooi.
- pakket
- Dat mag je niet doen! Wie heeft je gezegd dat het wel mocht?

Spelling | Werkwoorden

- Vermoed** jij ook dat dit nooit meer **gebeurt**?
- Jasmijn **brandde** zich aan de kaars en **barstte** in huilen uit.
- De automobilist **botste** tegen een lantaarnpaal en **belandde** in het ziekenhuis.
- Selin **antwoordt** dat het haar niet **verbaast**.
- Anna **werd** erg kwaad toen ze **hoorde** dat er tegen haar